

» Jesus kom till Nasaret, där han hade växt upp, och på sabbaten gick han till synagogan, som han brukade. Han reste sig för att läsa, och man gav honom profeten Jesajas bok. När han öppnade den fann han det ställe där det står skrivet: Herrens ande är över mig, ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren. »

Lukas 4:16-19

Församlings-instruktion

för

Norra Tjust Pastorat

.....
Kyrkofullmäktiges ordförande

.....
Kyrkoherde

Domkapitlet i Linköping utfärdar denna församlingsinstruktion och fastställer attsatserna enligt domkapitlets beslut (*se bilaga*). .

På domkapitlets vägnar

Datum för utfärdande

.....
Biskop Martin Modéus

1. Presentation av Norra Tjust Pastorat (NTP)

Svenska kyrkan Norra Tjust pastorat, Linköpings stift består av 8 församlingar: Dalhem, Gamleby, Lofta, Loftahammar, Odensvi, Ukna, Västra Ed och Överum.

Pastoratet bildades 2007 genom en sammanläggning av de tre pastoraten Gamleby, Överum och Västra Ed. I Pastoratet bor det 7624 personer varav 5227 (69 %) är medlemmar i Svenska kyrkan. Under sommaren, då turisterna strömmar in till vår vackra skärgård, mångfördubblas antalet människor som vistas inom pastoratet.

NTP ligger i norra delen av Västerviks kommun. Naturen präglas både av skogsbygder, levande lantbruk i både små- och storskalighet och av den vackra skärgården i Norra Tjust. Det finns flera industrier och ett antal serviceföretag inom olika branscher, som behövs för att upprätthålla samhällsservice på landsbygden. De finns dessutom ett stort antal föreningar inom NTP.

Församlingarna i NTP är små landsortsförsamlingar. Det gör att NTP brottas med de problem som alla glesbygdspastorat och församlingar gör. NTP avfolkas och genomsnittsåldern på befolkningen blir allt högre. Dessutom minskar födelseantalet i pastoratet.¹ Många människor har levt här i årtionden och är stolta över och värnar om sin hembygd. För många människor symboliserar kyrkan stabilitet och tradition.

Svenska kyrkan i Norra Tjust pastorat verkar i en ganska homogen landsbygdsmiljö. Det stora flertalet i denna bygd lever förhållandevis gott i goda miljöer med en lokal närhet och ett bra socialt nätverk. Under de senaste åren har det i en del av församlingarna blivit fler invånare med utländsk bakgrund främst. Rörligheten är förhållandevis låg. Det sker ingen stor in- eller utflyttning från bygden. Invånarantalet i pastoratet har under de senaste åren ökat lite, då främst av utlandsfödda.

Mot detta homogena och förhållandevis oföränderliga samhälle ställs en kyrkoorganisation, som under det senaste årtiondet varit under ständig förändring. Dessutom är den urbana omvärlden som församlingarna i Norra Tjust befinner sig i högst föränderlig och pluralistisk. Detta kommer med stor sannolikhet att påverka sättet att bygga församling i framtiden och måste tas under övervägande när man tänker församling strategiskt för framtiden.

Många av de som bor inom pastoratet har sin utkomst på annan ort och pendlar till och från arbetet, främst till Västervik och Linköping.

Närmare beskrivning av de 8 församlingarna i pastoratet sker nedan under 6.b).

Slutsatser:

- Församlingarnas homogena och oföränderliga närsamhälle bidrar till att en stor del av befolkningen lever kvar i den gamla bilden av ”kyrkan mitt i byn”, med en präst som

¹ Församlingsrapport uppgifter från Svenska kyrkan statistikdatabas och SCB.

lever mitt i församlingen. Detta påverkar till stor del hur människor uppfattar samhället och kyrkan.

- Många av innevånarna i Norra Tjust tillbringar sin vardag på andra orter, för arbete och studier. De använder mycket av sin tid till att förflytta sig mellan hemorten och arbetet/studieorten. Vill man komma i kontakt med dem måste det ske på kvällstid eller under helger.
- En följd av avfolkningen är att den sociala servicen avvecklas allt mer i pastoratets församlingar. En äldre befolkning, och en socialservice som blir allt mindre, gör troligtvis att den lokala befolkningen kommer att behöva allt mer hjälp, stöd och gemenskap i framtiden.
- Under vår- och sommarmånaderna sker en stor befolkningsökning i NTP. Det är framförallt Tjust skärgård som befolkas av både lokalbefolkningen, som flyttar ut till sina sommarboenden, och av deltidsboende som vistas i NTP under vår- och sommarmånaderna. Denna rörlighet av befolkning förändrar mycket av sysselsättningen i NTP mellan höst/vinter och vår/sommarmånaderna, framförallt är det turistnäringen som får ett stort uppsving under denna tid.

2. NTP:s vision

Levande församlingar i levande landsbygd.

En kyrka som står för hopp, liv och gemenskap genom Jesus Kristus.

3. Fokusområden

Efter att ha inhämtat 3 förslag på fokusområden från vart och ett av de 8 församlingaråden utkristalliserades följande 3 tre områden:

1: Barn och ungdom

2: Mötesplatser

3: Gudstjänst

4. Omvärldsanalys

Utifrån våra fokus områden gör vi följande analys:

1: Barn och ungdom: I NTP sker det 2 saker samtidigt med barn och unga. Dels minskar antalet barn och ungdomar i församlingarna och dels sker det en centralisering av barn och ungdomar i pastoratet. Centraliseringen beror på skolnedläggningar i pastoratet. Skolor finns för närvarande i Västra Ed, Loftahammar, Överum och Gamleby. Det betyder att dagtid finns

det barn och ungdomar i dessa församlingar. De flesta ungdomarna i gymnasieåldern är borta under veckorna för att studera på annan ort.

I NTP finns det bara en gymnasieskola, Jordbruksgymnasiet i Gamleby, och den har svårt att rekrytera elever.

2: Mötesplatser: I pastoratets verksamhet finns ett stort antal mötesplatser för varje ålder. Se nedan under strategi för pastorala programmet 6b).

Föreningslivet är viktigt i de små samhällena i NTP, framför allt hembygdsföreningarna och intresseföreningarna. Pensionärsföreningar, LRF och rad idrottsföreningar finns också, liksom mer eller mindre formella sammanslutningar så som jaktlag. Föreningslivet är en del i det samhallande kitt som stärker hembygden och skapar en gemenskap som är viktig för den lokala hembygden. De lokala sammanhangen är viktiga för människorna i NTP. Kring dessa lokala sammanhang visar bygdens människor ett stort engagemang.

3: Gudstjänst: I Gamlebyförsamling firar man mässa varje söndag och helgdag. Dessutom firar man veckomässa två gånger i månaden. I de övriga församlingarna firas det huvudgudstjänst varannan söndag. Vid stora helger utökas antalet gudstjänster för att i möjligaste mån täcka alla församlingar.

Det firas många gudstjänster i pastoratet, 477 st. år 2018. När det gäller genomsnittet på antalet gudstjänstdeltagare per gudstjänst sett över hela pastoratet de senaste fem åren är det ganska konstant. Genomsnitt 20 gudstjänstdeltagare per gudstjänst och år 20182. Men går man in och ser på de enskilda gudstjänsterna och församlingarna blir bilden däremot mer komplex.

Gudstjänsterna med färre besökare än tio i respektive församling är ett problem för församlingarna i NTP, men också för den tjänstgörande personalen pga. att det skapas en negativ förväntan på gudstjänsten.

Ett annat problem med gudstjänsterna i församlingarna i pastoratet är att det är för få frivilliga som är engagerade i gudstjänstens utförande. Problemet är inte i sig att det är få besökare/deltagare vid gudstjänsterna, utan problemet är att det uppstår en negativ förväntan på gudstjänsten.

Några av gudstjänsterna är välbesökta i församlingarna såsom Allhelgona, julhögtiderna, friluftsgudstjänsterna, de äldres dag och pastoratsgudstjänsterna. Framför allt har Allhelgonahelgen blivit en stor gudstjänsthelg då många kommer på församlingarna gudstjänster.

Delaktigheten av frivilliga är inte så vanlig under gudstjänsterna, utan det är oftast tjänstgörande personal och kyrkvårdar som är aktiva.

Lekmanaledda gudstjänster/andakter äger rum några gånger per år i församlingarna i NTP.

5. Pastoralt program för NTP

a) Gudstjänst, Diakoni, Undervisning och Mission

I kyrkoordningen står det om församlingen bl.a.:

"Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är, utifrån Kyrkoordningen, att människor skall komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbredas och skapelsen återupprättas".³

Församlingarna i NTP som en del av den världsvida kyrkan ska fullgöra detta uppdrag främst lokalt.

Gudstjänst

I Inledningstexten till kapitel 17 i kyrkoordningen står det:

"Gudstjänsten är kyrkolivets centrum, där församlingen möter Gud i Ordet och sakramenten. Kyrkans dag för huvudgudstjänster är söndagen, eftersom Jesus Kristus uppstod på söndagen, Herrens dag. Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet, församlingsrådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, kyrkvårdarna och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst. I gudstjänsten får tron näring genom förkunnelsen av evangeliet, firandet av den heliga måltiden och gemenskapen i bön och lovsång. De som firar gudstjänst sänds ut för att i vardagen vittna om evangelium och göra kärlekens gärningar, till mission och diakoni."⁴

Som vi kan läsa ovan - i inledningstexten i KO - är gudstjänsten församlingarnas centrum och liv. Mässan - brödet och vinet - är en självklar del i gudstjänsten. I gudstjänsten kommer människor till tro på Kristus och blir rustade för sin sändning i samhället. Gudstjänsten är där församlingen uppenbaras som ett tecken på Kristi närvaro i världen - en källa till liv och gemenskap för församlingen. För församlingsidentiteten är det därför viktigt att gudstjänstlivet upprätthålls och förstärks i NTP.

Vi gör något tillsammans när vi firar gudstjänst. Därför blir de mångas delaktighet viktigt när det firas gudstjänst i NTP. Församlingarna ska tillsammans med arbetsorganisationen arbeta aktivt för att öppna gudstjänstlivet för större delaktighet och samhörighet. Kyrkvårdar, textläsare, kyrkvaktmästare, kyrkomusiker, präster och diakoner samarbetar alltid i genomförandet av gudstjänsten. Arbetet med att involvera fler ideella i arbetet skall utvecklas än mer.

³ Kyrkoordningen avdelning 2, Verbum 2014

⁴ Kyrkoordningen kap 17 Verbum 2014

Tjänstgörande präst är i sista hand ansvarig för den enskilda gudstjänstens planering och genomförande.

Gudstjänstens betydelse behöver stärkas i församlingarna i NTP genom ett antal steg:

- Det är församlingen som firar gudstjänst inte arbetsorganisationen som firar gudstjänst åt församlingen (ställföreträdare rollen). Detta är viktigt att medvetengöra för alla, frivilliga, förtroendevalda, personal och församlingsmedlemmar. För att tydliggöra att det är församlingen som firar gudstjänst ska ”kyrknyckeln” symboliskt överlämnas till församlingsråden i NTP. Denna symboliska handling sker för att förtydliga att församlingsborna har ansvar för gudstjänstlivet i sin egen församling. Församlingsråden eller någon frivillig öppnar kyrkan och förbereder inför gudstjänsten. Arbetsorganisationen ”stödjer”, möjliggör för församlingen att göra detta. Här behövs under en övergångsfas mer eller mindre stöd från arbetsorganisationen.
- Vi firar gudstjänst tillsammans. Ansvarig präst för respektive gudstjänst ska eftersträva att få så stor delaktighet som möjligt vid varje gudstjänst.
- Gudstjänsten planeras gemensamt med de delaktiga. Församlingarna och arbetsorganisationen i NTP ska aktivt arbeta med att få större delaktighet och samhörighet i gudstjänsten.
- Arbete med att återuppbygga gudstjänstfirande församlingar ska ske i samverkan mellan anställda, förtroendevalda, och frivilliga.
- Barn, ungdomar och konfirmander är särskilt prioriterade, när församlingarna och arbetsorganisationen arbetar med delaktighet i gudstjänsterna.

Med musiken och genom körverksamheten möter församlingarna många människor. Musiken förmedlar ofta det som inte orden kan uttrycka. Musiken är en viktig del i församlingens arbete, som en gemensamhetskapande och förmedlande länk för den kristna trons innehåll.

Det finns ett omfattande frivilligt engagemang i församlingarnas körer. Detta engagemang är viktigt och ska uppmuntras och stödjas av förtroendevalda och av arbetsorganisationen. Körerna är en viktig del i tillkomsten av delaktighet och de mångas medverkan i gudstjänsterna i församlingarna i NTP. Körsången är ett viktigt inslag i gudstjänsten både som stöd för församlingens psalmsång och som förmedlare av församlingens lovsång till Gud. Körerna ska det närmaste åren knytas närmare gudstjänsten. Pastoratet ska med musikens hjälp främja positiv kontakt mellan kyrka, församling och mötet med Gud.

Diakoni

Diakoni tar sin utgångspunkt i den kristna tron och i kyrkan som en del av kyrkans väsen. Diakoni uttrycker vad kyrkan är och skall ta uttryck i konkret handling till tjänst för människors bästa, främst för de människor som på något sätt lider av utsatthet. Förebilden för diakonin är Jesus och hur han kom för att tjäna människan. ⁵ Omvårdnadsaspekten om sjuka och utstötta är giltig i alla tider för kyrkan. Diakoni handlar om att ha en helhetssyn på människan.

Det diakonala ansvaret är hela församlingens. Varje döpt är kallad att utföra den diakonala gärningen. Genom att diakoner är en del av Svenska kyrkans vinningstjänst blir diakonin synliggjord inom kyrkan. Guds kärlek till människan och skapelsen finns nedärvd i människan. Diakonen skall genom sitt arbete visa denna kärlek.

I diakonins uppdrag ingår att verka utåtriktat och uppsökande, att samverka med skolor, fritidsgårdar, äldreboenden, hemtjänst, socialtjänst, vårdcentral, frivilligorganisationer och att göra hembesök. Diakonen skall möjliggöra församlingens diakoni, inte på så sätt att diakonen själv och ensam gör alla uppgifter utan genom att leda diakonin tillsammans med andra.

Utsatthet finns inom alla samhällsgrupper och människors behov av diakoni är ständigt i förändring. Det diakonala arbetet i NTP ska identifiera, motverka och förebygga utsatthet. Det diakonala perspektivet skall märkas i det respektfulla mötet med var och en som församlingarna kommer i kontakt med. Den diakonala hållningen är allas ansvar - anställda såväl som förtroendevalda och frivilliga, men särskilt tar den sig uttryck genom församlingens diakonala medarbetare - anställda och frivilliga.

Diakoner och präster ska vara lätta att nå för enskilda själavårdssamtal och olika typer av stödgruppsamtal för våra församlingsbor. Här blir tillgängligheten viktig. Förutom prästens och diakonens medverkan i församlingarnas öppna samlingar, såsom luncher, uppvaktningar mm, bekantgörs pastoratets själavård i församlingsbladet och på hemsidan. I dem står det hur man kommer i kontakt med präst eller diakon för själavård.

De finns många frivilliga som på olika sätt tar ansvar för det diakonala arbetet i församlingarna i NTP, t ex med lunchverksamhet, uppvaktningar och hembesök.

I samhällena i NTP finns det också ett stort engagemang för gemenskap och föreningsliv och en omsorg om medmänniskan. Många av församlingarnas medlemmar är inbegripna i en omsorg om medmänniskan utan att det sker just i ”kyrkans regi”-den tysta diakonin. Det diakonala arbete som sker bland frivilliga är något som bör lyftas upp och uppmärksammas för församlingarna.

Församlingarna ska också söka bygga upp nätverk för omsorgen om de utsatta. Här får församlingsråden en viktig roll, att tillsammans med personal undersöka de diakonala behoven i respektive församling och att bygga upp det lokala diakonala ansvarstagandet.

⁵ Matt 10:45

Undervisning

Kunskaperna om den kristna trons innehåll sviktar, och därmed också människors möjlighet att växa i insikt och mogna i tron. Allt som sker i NTP bör därför ha ett undervisande drag, även det som kanske inte betraktas som ett regelrätt undervisningstillfälle, så att man regelbundet aktualiserar grunderna på ett naturligt sätt i anslutning till det som sker. Exempelvis att körerna får hjälp att förstå innebörden i sångtexterna, att man anknyter till kända bibelberättelser i barnverksamheten, att man inte utgår från att grunderna är kända när man håller predikningar och tal i samband med de kyrkliga handlingarna.

Ett antal mera regelrätta undervisningstillfällen bör också erbjudas så som bibelstudiegrupp, föredrag med teologisk fördjupning, helande dans där också kroppen undervisas i att uttrycka tron. Allt syftar till att alltmer lära känna Kristus och på ett mognande sätt delta i gudstjänsten och få en levande vardagstro.

Barnen och ungdomarna är nästa generation kristna och skall bära det kristna arvet vidare. Skolorna och hemmen är inte längre några naturliga läroplatser för att sprida kunskap om kristendom. Församlingarna får ett allt större ansvar som bärare och kunskapspridare av den kristna tron. Detta ansvar är en självklar del av församlingarna i NTP:s arbete.

Mission

Mission kan ses som ett sammanfattande begrepp för all kyrklig verksamhet, det är vad Anden genom församlingarna gör för att underlätta för människors längtan och meningssökande att möta evangeliet om Jesus Kristus. I den meningen bör allting som församlingarna gör ses som mission.

I en smalare betydelse av ordet kan det hänvisa till det arbete som görs för att NTP och dess gudstjänster och verksamhet ska vara en naturlig och synlig del av församlingsbornas dagliga liv. Information genom hemsida och Facebook, våra sidor i Gamlebyplatsen, annonsering för större arrangemang i Västerviks Tidningen, affischering, villighet att bidra vid särskilda tillfällen i samhällena så som nationaldagsfirande, Valborg, marknader m.m., allas beredskap att stå upp för tro och värderingar i vardagens möten. Ett fortlöpande arbete att förbättra och effektivisera denna kommunikation bör göras i NTP.

b)Pastoralt program, mål och metod:

Här utgår vi från de tre fokusområdena och ser vad som sker inom varje fokusområde i NTP just nu. Vi ställer upp några mål för varje fokusområde och några metoder för att nå målen. Områdena går naturligtvis i varandra på många punkter och beskrivningen av nuläget är inte helt uttömmande.

I Linköpings Stift finns De Sju Rörelserna som en hjälp för att se vilka förändringar i församlingarnas liv som är eftersträvansvärda och kan leda till än mer levande församlingar. Dessa sju är:

1. Från missmod till hopp
2. Från brukare till bärare
3. Från verksamhetsproducent till liv i gemenskap
4. Från utförare till möjliggörare
5. Från uppdelning till generationsöverskridande
6. Från enhetlighet till mångfald
7. Från fokus på gudstjänstens ordning till fokus på gudstjänstgemenskap

Inom parentes anges vilken eller vilka rörelser som vi menar att de olika punkterna närmast svarar mot.

Med Yttre Aktör menas i det nedanstående föreningar, företag, skolor och liknande.

Fokusområde 1: Barn och Ungdom

Genomsnittsåldern i NTP är hög och årskullarna av barn är sjunkande, trots det finner vi det angeläget att särskilt satsa på barn och ungdom, barnen har en särställning i vår kyrka och det måste få märkas. Barnen av idag möter allt mindre av den kristna tron och traditionen i sin vardag och det är viktigt att möta denna brist och därmed barnets sökande efter mening och sammanhang.

Nu:

Öppen förskola: *Kyrkis en gång i veckan under terminerna i Överum och Loftahammar*

Konfirmander: *En veckogrupp och en profilerad helg och lovgrupp.*

Skola och förskola: *Bibeläventyr erbjuds alla mellanstadieklaser, Jul och påskspel för F-klass samt låg och mellanstadium, Julkrubba för förskolorna, Sångstund i kyrkan för förskolorna*

Aktivitetsdagar och kvällar: *Höstlovsaktivitet i Överum, Sportlovsdag i Dalhem, Julpyssel i Överum, Luciafirande överallt, Lördagskväll på Överums fritidsgård för ungdomar i samarbete med Filadelfia i Överum och fritidsgården*

Mål

A) I de fyra församlingar där det finns skolor (Gamleby, Loftahammar, Västra Ed och Överum) skall erbjudas en barnkör och minst en övrig grupp av något slag inom området Barn och Unga.

B) Varje år skall erbjudas minst två konfirmandgrupper. En veckoläsning och en profilerad grupp i samarbete med någon Yttre Aktör i pastoratet.

C) Ungdomsgrupp i pastoratet

Metod

A) Inventera behov och underlag i de fyra församlingarna. Inventera möjliga frivilliga som vill vara med som ledare i grupperna, både vuxna och ungdomar. (Rörelse 2, 5)

B) Inventera Yttre aktörer, ta kontakt med idrottsföreningar och liknande för att se var det kan finnas intresse av att samarbeta kring ungdomarna. (Rörelse 2, 4, 6) Göra en plan med varannårsprincipen t.ex. vartannat år Ridkonfirmander och vartannat år Innebandykonfirmander och se till så att ungdomarna förstår och kan vänta in "sin" idrott ett år, vilket innebär större åldersspridning i gruppen och möjlighet att fånga upp sådana som aldrig kom iväg i åttan. (Rörelse 5, åtminstone ur ungdomarnas perspektiv!) Detta för att underlaget av ungdomar är för litet för att kunna erbjuda fler grupper varje år.

C) Fortsätta arbetet mot de yngre åldrarna i skolorna och andra platser där barn möts för att göra Kyrkan, de anställda och de frivilliga ledarna mera kända. Satsa på att rekrytera Unga ledare bland nykonfirmerade och rusta dem samt ge förtroende och uppdrag. (Rörelse 2) Satsa mer på återträffar för de nykonfirmerade. Bredda kontakten med gymnasiet och folkhögskola genom att erbjuda aktiviteter som kan ansluta till skolornas undervisning. På så sätt skapas en grogrund ur vilken en ungdomsgrupp kan växa fram. (Rörelse 3)

Fokusområde 2: Mötesplatser

Antalet mötesplatser som NTP organiserar är stort, och det finns i nuläget inte behov av att inrätta fler. Tonvikten ligger här på hur man kan utveckla dem som finns, och hur Kyrkan kan bli mera tydlig på andra mötesplatser som arrangeras av Yttre Aktörer i pastoratet.

Nu

Körer: Befintliga: Gamleby-Lofta kyrkokör, Loftahammars kyrkokör, Odensvi Kyrkokör, Västra Eds kyrkokör, Överum-Dalhem kyrkokör, Gamleby barnkör, Loftahammars barnkör
Projektkörer och under uppstart: Gamleby vokalensemble, Uknakören, Västra Eds barnkör, Överums barnkör, Pastoratets ungdomskör.

Konserter c:a 25 per år

Daglediga: Luncher med andakt: Dalhem (En gång i månaden), Gamleby (Varje vecka), Odensvi (Varje vecka under terminerna), Ukna (En gång i månaden)

Syföreningar och liknande: Stickcafe i Lofta, Stickcafe i Dalhem, Gamleby Syförening, Loftahammars syförening

Övriga grupper och öppna verksamheter: *Bibelstudiegrupp i Gamleby, Heliga danser i Gamleby, Pilgrimsvandringar i Loftahammar*

Samverkan med Yttre aktörer: *Till exempel Sagodagen i Gamleby, Garpedagen, Julmarknad i Överum mm*

Mål

D) Generationsöverskridande i mötesplatserna (Rörelse 5)

E) Utökad och mera medveten samverkan med Yttre Aktörer (Rörelse 2,3,4)

F) Knyta mötesplatser närmare gudstjänster. (Rörelse 2,4,7)

Metod

D) Projekt där barn och vuxenkörer samarbetar, Daglediggrupper uppmuntras att bjuda in grupper ur barn och ungdomsverksamhet för umgänge och planering av gemensamma projekt t. ex Gudstjänster och utflykter.

E) Använda sig av fördelarna med många små orter där alla känner alla genom att inventera personer som finns i Församlingsråd, körer, den gudstjänstfirande kärnan osv som dessutom är engagerade i föreningar, företag och lokala evenemang. Uppmuntra dessa personer att tydligare vara kyrka i dessa sammanhang samt vara lyhörda för möjligheter till formella och informella samarbeten.

F) Göra en plan för undervisning och samtal om gudstjänsten på de olika mötesplatserna i församlingarnas verksamheter. Tilldela församlingarnas mötesplatser en Kyrksöndag då de tillsammans med präst och musiker ansvarar för utformandet och genomförandet av en gudstjänst, tydligare kyrklig profil på konserter (Andakt på fler konserter, fler konserter blir Musikgudstjänster)

Fokusområde 3: Gudstjänst

Det firas många gudstjänster i NTP, på många platser och med många inblandade. Fördelen med detta är att det ger de åtta församlingarna liv och det är svårt att se att gudstjänst skulle firas av så många i pastoratet om man ytterligare drog ned på antalet gudstjänster och/eller gudstjänstplatser. Nackdelen är att det blir många gudstjänster för de anställda att förbereda med många olika inblandade. För att något underlätta arbetet har församlingarna beslutat om samma gudstjänstordningar för huvudgudstjänster.

Nu

I Gamlebyförsamling firar man högmässa varje söndag och helgdag. Dessutom firar man veckomässa två gånger i månaden. I det övriga församlingarna firas det huvudgudstjänst varannan söndag. Enligt följande schema.

Dalhem ojämna veckor kl. 11.00 eller kl. 18.00

Lofta jämna veckor kl. 18.00

Loftahammar ojämna veckor kl. 11.00 eller kl. 18.00

Odensvi jämna veckor kl. 11.00 eller 18.00

V. Ed ojämna veckor kl. 11.00 eller kl. 18.00

Ukna jämna veckor kl. 11.00 eller 18.00

Överum ojämna veckor kl. 15.00

Vid större helger utökas antalet gudstjänster för att täcka så många församlingar som möjligt. I NTP finns det fem äldreboende där det firas andakt eller mässa varannan vecka. Denna gudstjänstrytm för församlingarna i NTP följer Domkapitlets kriterium för församlingarna i Linköpingstift. 6

Mål

G) Det är tärande och skapar missmod att ofta firas gudstjänst med alltför få deltagare. Kvantitet och kvalitet hänger samman. Varje huvudgudstjänst ska ha minst tio deltagare, utan att minska antalet gudstjänster. (Rörelse 1)

H) Minst två personer förutom anställda och tjänstgörande kyrkvårdar ska ha särskilda uppgifter i alla huvudgudstjänster. (Rörelse 2, 3, 4)

J) Minst två lekmannaleda huvudgudstjänster i varje församling om året. (Rörelse 2, 3, 4, 7)

Metod

G) Ett omfattande arbete på många plan, där mycket av arbetet sker genom att knyta Mötesplatser och Barn och Ungdom närmare till gudstjänsten tilldela dem "Kyrksöndagar" o.s.v. enligt ovan. För att göra det behövs en längre framförhållning så att gudstjänstskemat går ihop, anställda och förtroendevalda och andra vet vad som behöver förberedas och det blir lättare att knyta saker till gudstjänsterna (exempelvis Konfirmandföräldramöten, Samla jaktlag inför älgjakt, Samverkan med Hembygdsdagar/ Hemvändardagar/mm liknande). Undervisning om och samtal kring gudstjänstfirandets betydelse bland anställda och förtroendevalda. Fortsatt och fördjupad samverkan med Hagakyrkan, Filadelfia och Etiopisk Ortodoxa kyrkan. (Rörelse 6)

H) Tjänstgörande präst får ansvar för att i samarbete med Församlingsråd, Kyrkvårdar. Musiker och Vaktmästare se till att det är så.

⁶ Se sid 8 i detta dokument kriterium från Domkapitlet.

J) Församlingsråden får ansvar att tillse att det är så. Prästerna får ansvar att se till att undervisning och vägledning finns så att olika personer kan rustas till att leda gudstjänsterna.

c) Barnkonsekvensanalys

Det sker en ständig analys av barn- och ungdomsverksamheten i församlingarna i NTP. Inför skrivandet av detta dokument har en kartläggning av barnens och ungdomarnas situation i pastoratet gjorts. NTP har genom FN:s barnkonvention ansvar att verka för att alla barn och unga får sina rättigheter tillgodosedda och att barns och ungas perspektiv lyfts i alla sammanhang.

Följande frågor skall fungera som ett stöd vid beredning och beslut i ärenden så att barns rätt beaktas.

1. På vilket sätt berörs, direkt eller indirekt, barn och ungdomar av denna fråga? I denna fråga bör man gå efter vissa grundregler:

Barnets bästa alltid ska beaktas och sätts i främsta rummet. (Barnkonvention, artikel 3).

Hänsyn ska tas till barnet sociala, ekonomiska, kulturella rättigheter. (Barnkonvention, artikel 4 Resursfördelning)

Hänsyn ska tas till alla barn oavsett deras kön, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, ursprung eller ställning i övrigt. (Barnkonvention, artikel 2 alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras).

Hänsyn ska tas till barnets utveckling, hälsa, behov och säkerhet. (Barnkonvention, artikel 6 Varje barn har rätt till liv och utveckling).

2. Kan barn och ungdomar tillfrågas i denna fråga?

Om ja, på vilket sätt? (användning av delaktighets metoder – enkät, diskussion, direktfrageställning m.m.) Om barn och ungdom tillfrågats i ärendet bör en uppföljning med dem göras. I denna fråga bör man gå efter vissa grundregler:

Alla barn har rätt att komma till tals. (Barnkonvention, artikel 12 Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det). Alla barn har rätt att ta del av information.

Hänsyn tas till barnets kompetens, kunskap och utveckling.

Dessa frågor har särskilt tagits i beaktande:

- Nerläggningar av skolor har skett, barn och ungdomar får resa från och till skolan och eventuell kyrklig verksamhet.
- Många av ungdomarna i gymnasieåldern är borta i veckorna. Verksamhet för barn- och ungdom måste samordnas för att barnen/ungdomarna ska få mindre restid. Verksamheter som körsång/ kyrkis/ barntimmar och konfirmander och KU måste anpassas efter skolor, allmänna kommunikationer och föräldrar.

- Barn-ungdomar och konfirmander är särskilt prioriterade de närmaste åren i NTP
- Barn-och ungdomars delaktighet i planering och genomförande av gudstjänster är särskilt prioriterade i NTP.

Barnkonsekvensanalys av det Pastoral Programmet: NTP har valt barn och ungdom som ett Fokusområde. Det pastorala programmet innehåller satsningar på skapandet av fler grupper för barn och ungdom i pastoratet och en möjlighet för dessa att delta i och utforma gudstjänster då gruppen tilldelas ”Kyrksöndagar”, en fortsatt satsning på att erbjuda program för skolorna och en ökning av kontakter med de föreningar där många barn och ungdomar finns, en målsättning att sammanföra Mötesplatser för generationsöverskridande möten. Sammantaget kan det pastorala programmet öka barnens kontaktyta med församlingen, kristen tro och tradition, och därmed stödja dem i deras sökande efter mening och sammanhang.

d) Arbete på andra språk.

I NTP bör några gudstjänster om året på finska hållas. P.g.a. den stora turismen behöver en beredskap finnas för samtal, gudstjänst och kyrkliga handlingar på engelska och tyska. Vad gäller behov av samtal och verksamhet på andra språk än dessa saknar NTP resurser och får när det behövs söka dessa utifrån.

6. Strategier för det pastorala arbetet

a) Ansvarsfördelning för församlingens grundläggande uppgift mellan församling och pastorat

Pastoratets kyrkoråd delegerar följande uppgifter gällande den grundläggande uppgiften till församlingsråden i NTP:

Beslut om konsert i kyrkorum. Budgeterade medel för konserter ansvarar församlingsråden för, bokar konserter och tar kontakt med musiker.

Beslut om församlingens diakoni gällande lunchverksamhet och frivilliggrupper såsom t ex besöksgrupper och syföreningar(Ska ske i samråd med diakon.)

Rätt att besluta om verksamhet för tilldelade budgetmedel för församlingsrådet.

Församlingsrådets uppgifter enligt Kyrkoordningen:

Val av kyrkvårdar

Beslut om former av huvudgudstjänst i samråd med kyrkoherden

Beslut om ekumenisk huvudgudstjänst i samråd med kyrkoherden

Samrådsskyldighet för kyrkoherden gällande gudstjänstplan.

Yttranderätt i beslut om församlingsindelning

Beslut om inventarieansvarig kyrkvård

Ändringar av en kyrkobyggnad eller kyrkorum får inte göras utan godkännande från församlingsrådet

Beslut om församlingskollekt, lokalt beslut om ändring av kollektidag

Samrådsskyldighet från pastoratets kyrkoråd inför beslut om församlingsinstruktion

Rätt att väcka ärenden om ändring av församlingsinstruktion

Rätt att begära prövning av ett stiftsbeslut

b) Kort beskrivning av de 8 församlingarna och hur det pastorala programmet kan stödja deras liv

Dalhem 183/139 (Antal innevånare/antal kyrkotillhöriga)

Då och nu: Stor till ytan men liten till folkmängden. Här finns jordbruk och några mindre företag. Många pendlar till jobbet. Här finns många fritidshus och många som vänder hem till de stora helgerna. På senare tid har människor från Tyskland, England, Belgien, Polen och Ungern valt att bosätta sig här. Andelen gudstjänstbesökare i relation till folkmängden är mycket hög och församlingen lever med och drar nytta av den starka känsla för bygden som finns. Relationen mellan föreningsliv och församling är mycket stark, Dalhems församling fungerar som en samlingsplats för hela bygden. En kör finns och en större julkonsert satsas på varje år. Dalhem bidrar till barn och Ungdomsarbetet i pastoratet genom det ”Sportlovskul” som ordnas i samarbete med LRF varje år.

Det pastorala programmet och församlingens liv: Även om gudstjänstdeltagandet i relation till folkmängden är stort betyder det ändå inga stora mängder. Gudstjänstfirandet blir därför känsligt och fokus på gudstjänsten viktigt. (Mål G, H, J)

Den starka kontakten med föreningslivet och dess samhörighet med gudstjänsten behöver fortsätta att odlas. (Mål E, F)

Gamleby 3353/2149

Då och nu: Gamleby är pastoratets största församling med ungefär hälften av alla kyrkotillhöriga. Här på orten finns mycket av den service affärer, vårdcentral, arbetsplatser osv som finns i pastoratet. Äldreboenden finns och här byggs nu ett s.k. trygghetsboende. Förutom låg och mellanstadium finns här det högstadium där många av pastoratets ungdomar går. Här finns också Gamlebyvikens friskola som drivs av församlingen Josua, samt naturbruksgymnasium och folkhögskola.

En stor prövning för orten på senare år var då Akzo Nobel lade ner sin verksamhet här, men befolkningen har ändå hållit sig tämligen konstant. Här finns många små företag och många pendlar till Västervik. Idrotten är stor i Gamleby och engagerar hela familjer i fotboll, bandy,

orientering och bowling. Flera aktiva föreningar t.ex. Hembygdsförening, PRO och Lions finns.

Församlingens utveckling de senare åren har inneburit ett minskande gudstjänstdeltagande. En vanlig söndag utan särskilda tilldragelser samlar omkring 20 personer. Församlingen firar högmässa varje söndag och helgdag, så att detta alltid finns tillgängligt i pastoratet. Flera församlingsaftnar organiseras av församlingsrådet men också av syföreningen. Av de tidigare många olika grupper för barn och ungdomar som fanns, finns idag endast barnkören kvar, vilket delvis men inte helt förklaras av att årskullarna krymper och medelåldern ökar.

Det pastorala programmet och församlingens liv: Ett fokus på gudstjänstlivet kan tjäna till att få den regelbundet gudstjänstfirande församlingen att växa. Många mötesplatser finns just här som har tydlig kristen profil och kan engageras för "Kyrksöndagar." (Mål F, G, H, J).

Ett fokus på barn och ungdom i pastoratet innebär naturligt att just Gamleby församling blir viktig. Här finns högstadium gymnasium och även folkhögskola som behöver ytterligare uppmärksammas av pastoratet, för att nå målen. Skapandet av någon form av barn eller ungdomsgrupp skulle bidra till mycket liv. En ungdomsgrupp i pastoratet behöver ha sin bas här. (Mål A, B, C)

Lofta 420/286

Då och nu: Församlingen har sitt geografiska läge från innerskärgård, via jorbruksbygd till skogs och bruksbygd. Inom församlingens gränser finns ett 40-tal mindre företag, bilverkstad, VVs, turistservice osv. Idag finns få aktiva lantbrukare kvar, det mesta av åkerarealen är utarrenderat till lantbruksföretag utanför Lofta. Hembygdsförening, LRF, Björnsholms gymnastik och idrottsförening samt två pensionärsorganisationer finns. Lofta Kafé med servering och utställningar har blivit ett viktigt inslag.

Genom historien har församlingen gått från att vara traktens dominerande till att vara en av de minsta. Detta har skett genom både avknoppningar (Loftahammar, Överum, Norrlandet till Västervik) och genom utflyttning. Som störst fanns här runt 3000 innevånare vilket märks på den stora kyrkan från 1837. Pastoratets största kyrka och den tredje största landsortskyrkan i Sverige. Gudstjänst firas varannan söndag och oftast 18.00. Deltagandet är runt 10 personer en vanlig söndag, inte mycket kanske men en hög procent av de tillhöriga ändå. Under oktober månad ges en konsertserie med blandad repertoar. Församlingen deltar och bidrar till större händelser på orten så som nationaldagen, hemvändardagen och församlingshögtiden för de äldre.

Det pastorala programmet och församlingens liv: Ett fokus på gudstjänstlivet kan tjäna till att få den regelbundet gudstjänstfirande församlingen att växa. (Mål G, H, J).

De goda kontakter som finns med Yttre Aktörer kan vinna mycket på ett mera medvetet arbete för att skapa och samordna sig med arrangemang på orten och göra församlingens närvaro mera synlig.(Mål E)

Loftahammar 763/569

Då och nu: En naturskön genuin skärgårdsförsamling präglad av jordbruk, fiske, industri och inte minst turism. De stora sommarstugeområdena, campingplatserna och marinorna gör att befolkningen ökar sommartid från c:a 760 personer till ibland uppåt 20000. En stor arbetsplats är Wienerbagaren med runt 50 anställda och även Smålandsplast samt flera små hantverks och byggföretag. Här finns deltidbrandkår och sjöräddningsstation, Restauranger, mataffär, bageri och bensinmack. Dagens, förskola och skola upp till årskurs 6 och äldreboende finns. I förhållande till den bofasta folkmängden har Loftahammar högt gudstjänstdeltagandet i pastoratet och går åt rätt håll. Gudstjänstlivet är traditionell och präglas kanske mer än någon annan församling i NTP av äldre vanor, exempelvis är det få förutom prästen som syns och hörs i den vanliga gudstjänsten. Musiklivet om sommaren är församlingens stolthet, de många konserterna drar minst 100 personer per tillfälle. Riktningen mot turisterna är klar men även ortsborna får stort utbyte och engagemanget kring dem från Församlingsråd m.fl. är stort. Om sommaren ordnas också enkla pilgrimsvandringar som blivit lyckade. Församlingen lever med i ortens händelser och kopplar program till t.ex. Loftahammarsutställningen som samlar många människor. Här finns kyrkokör, barnkör och ”Kyrkis”.

Det pastorala programmet och församlingens liv: Fokus på gudstjänsten kan bidra till en välbehövlig förnyring bland gudstjänstdeltagarna. Gudstjänstlivet skulle också må bra av att man verkar för att fler personer har särskilda uppgifter i gudstjänsten samt fler lekmanna-ledda gudstjänster. (Mål H, J)

Tydligare kyrklig profil på konserter kan bidra mission och ökat gudstjänstfirande.(Mål F)
Församlingsrådets ansvarstagande för andakterna på äldreboendet Guldknappen kan utvecklas, precis som lekmannaansvaret för pilgrimsvandringarna. (Mål H, J)

Odensvi 312/253

Då och nu: Odensvi församling utgörs av en utpräglad jordbruksbygd med ett antal större och mindre gårdar. I övrigt pendlas till arbetet. Dagens och fritis finns. I församlingen verkar ett antal konstnärer. Det finns affär med catering och bensinmack som drivs av Odensvi utveckling EK Förening. Ett rikt föreningsliv finns här med Odensvi idrottsförening, Odensvi

Hembygdsförening, Föräldraföreningen m.fl. Odenskans Hembygdsgård är bygdens samlingslokal och ägs av kommunen, här finns också campingplats, badplats och skidbacke med lift. Odensvi är en liten församling och det ekar ibland väldigt tomt i kyrkan till gudstjänsterna, och utvecklingen går i mycket åt fel håll. Församlingen erbjuder lunch med andakt en gång i veckan och arrangerar konserter på sommaren i kyrkan i anslutning till det utbud av aktiviteter som finns på orten om sommaren.

Det pastorala programmet och församlingens liv: Att finna vägar att öka antalet gudstjänstdeltagare är av stor vikt för församlingens fortlevnad. (Mål G, H, J)
Att finna vägar att knyta Mötesplatser till Gudstjänsterna skall vara ett viktigt steg i den riktningen(Mål E, F)

Ukna 443/369

Då och nu: En jordbruksbygd med flera gårdar och djurhållning. Här finns ett bussbolag samt ytterligare några små företag, stuguthyrning och fisketurism. Det mesta av service har försvunnit i takt med att befolkningen krympt, bland annat skolan som nu byggs om till äldreanpassade lägenheter. En affär finns dock alldeles nära kyrkan, och den utgör en knutpunkt i bygden. Några föreningar finns också, bland dem Ukna Hembygdsförening, Ukna Intresseförening, Skedshults-Öndahls Bygdegårdsförening och idrottsföreningen. Gudstjänstlivet har sett i stort sätt likadant ut de senaste 20 åren, men samlar en krympande skara. Som ingen annan församling i pastoratet är det här tvära kast i antalet deltagare, från det välbesökta till mässfall. Det krävs att någonting är knutet till gudstjänsten för att det ska komma folk. Församlingshemmet såldes för några år sedan och är nu Hembygdens hus, där församlingen enkelt kan hyra in sig. Här hålls också dopkaffen, minnestunder o. dyl. Här håller församlingen en välbesökt lunch en gång i månaden. Viss samverkan med föreningar sker, men det går att utveckla.

Det pastorala programmet och församlingens liv: För Ukna är det nödvändigt att bygga upp en större gudstjänstfirande kärna som deltar i gudstjänster även när inte något extra är tillbyggt. (Mål G, H, J)

Samarbetet med föreningar och andra yttre aktörer behöver och kan utvecklas. Församlingens närvaro och synliga delaktighet i större arrangemang kan utvecklas.
(Mål E, F)

Västra Ed 885/599

Då och nu. Västra Eds kyrka invigdes år 1863 och är i stort sett intakt sedan dess. Under planering är f n ombyggnad till församlingshem i kyrkan. I ruinerna av den medeltida kyrkan har tidigare sommargudstjänster firats men p. g. a rasrisk har dessa inte kunnat genomföras på senare tid. Gudstjänster firas vid vissa tillfällen i Hembygdsgården, Mogården, Helgenäs och utomhus vid Lomstugan, Smultronboda och i Vinäs slottspark. Kyrkvägen Vråka – V:a Eds kyrka är renoverad och tillgänglig för vandrare. Verksamheterna i kyrkan har genom åren innefattat kyrkobrödrakår, syförening, ungdomskrets och söndagsskola. Åren 1876/77 var befolkningmängden som störst i V:a Ed och uppgick då till 3 661 personer. Numera med en minskande befolkning består den regelbundet gudstjänstfirande församlingen av ca 20 personer, men det kan ibland vara betydligt färre. Kyrkliga högtider och konserter/musikgudstjänster attraherar dock många fler besökare, ofta med medverkan av församlingens egen kör. Välbesökt är även julkrubban som samlar ett 90-tal personer. Verksamhet för skolbarn finns att delta i efter skolan. I samarbete med andra föreningar medverkar vi i ett språkcafé varje vecka för nyanlända. Församlingsmedlemmar uppvaktas av församlingsrådet med blommor på födelsedagar vid 80, 85, 90 osv. Församlingen har goda kontakter och samarbete med ortens föreningar och byalag.

Det pastorala programmet och församlingens liv: Ett fokus på gudstjänstlivet kan tjäna till att få den regelbundet gudstjänstfirande församlingen att växa. (Mål G, H, J,) Skapandet av en barnkör plus ytterligare en grupp för barn, där också vuxna kan engageras och körer kan samverka, kan berika både orten och församlingen. (Mål A, D, F) De goda kontakter som finns med Yttre Aktörer kan vinna mycket på ett mera medvetet arbete för att skapa och samordna sig med arrangemang på orten och göra församlingens närvaro mera synlig.(Mål F)

Överum 1266/863

Då och nu: Överum är ett brukssamhälle vars historia i mycket är Brukets historia. Överums kyrka var från början en del av Bruket och av väckelsen och Nordöstra Smålands Missionsförening. Av väckelsen märks idag få eller inga spår, Överum är ett i grunden sekulariserat samhälle. Under den senaste 10 års perioden har Överums församling blivit en del av NTP samt genomlevt oro i församlingens ledning och i körlivet vilket resulterat i att ingen nyrekrytering till den gudstjänstfirande församlingen skett, varför gudstjänstdeltagandet och övrigt församlingsliv drastiskt sjunkit då de äldre fallit ifrån. Nu är emellertid församlingsrådet stabilt och fungerande och ett visst körliv finns åter.

Överum tendrar att betrakta sig som ett samhälle på nedgång, där mycket social service, affärer osv försvunnit. Sociala bekymmer finns bland annat i form av droger bland ungdomar. Många drömmer om de gamla goda dagarna och hoppet inför framtiden är svagt. Dock finns

här en del små företag förutom bruket, låg och mellanstadieskola, idrottsföreningar, hembygdsförening och en hel del engagerade innevånare. Det finns större skäl att vara optimistisk i både samhälle och församling än vad man upplever vid en första anblick.

Det pastorala programmet och församlingens liv: Gudstjänstlivet i Överum utgör en av de största pastorala utmaningarna i NTP. Fokus på gudstjänsten enligt det pastorala programmet är nödvändigt för att en gudstjänstfirande församling ska fortsätta finnas överhuvudtaget i pastoratets näst största församling. (Mål F, G, H, J,)

Att förlägga den ena av de två konfirmandgrupperna till Överum kan vara en del i det lyft som behövs, (Mål B) likaså fördjupad samverkan med Yttre Aktörer. (Mål F)

7. Användning och spridning av Församlingsinstruktionen

Församlingsinstruktionen delas ut till alla anställda och förtroendevalda i NTP. Den finns tillgänglig på pastoratets hemsida och på pastoratets expedition. Församlingsinstruktionen skall aktualiseras i samband med skrivande av och beslut om verksamhetsplaner och budget, samt i de anställdas planering av arbetet, så att de uppsatta målen prioriteras.